

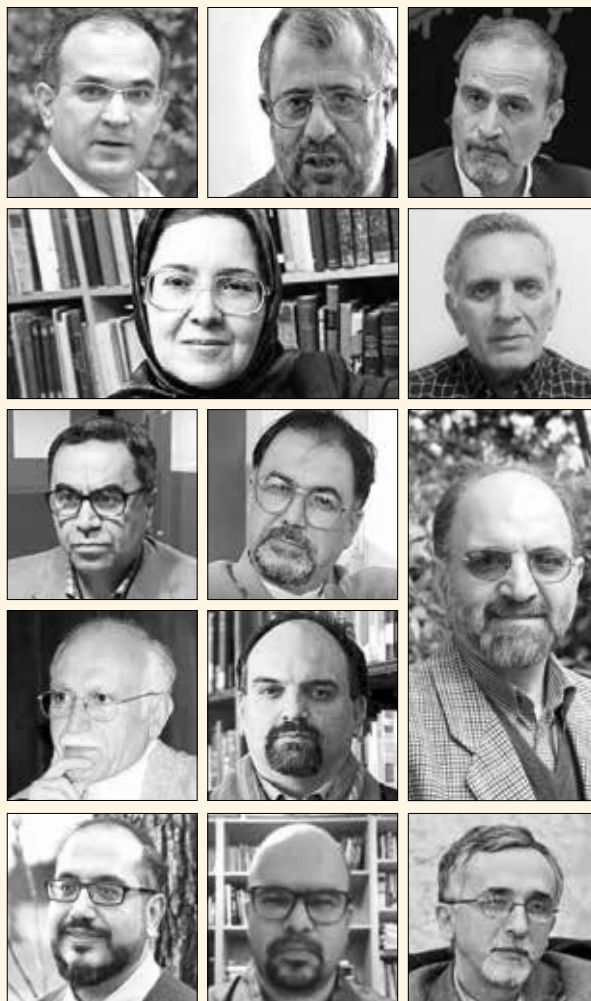

حمید حسینی

استادیار گروه فلسفه و کلام اسلامی
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

چند روز پس از حمله و حشیانه ارتش صهیونیستی، به دنبال عملیات هفتم اکتبر حماس در سالروز «النکبة» در غزه، جمعی چهارده نفره با نام «روشن اندیشان دینی داخل و خارج از کشور» بیانیه‌ای در دفاع از فلسطین صادر کردند. مطالعه این بیانیه به فهم برخی پیش فرض‌های فکری بخشی از روشنفکران ایرانی کمک می‌کند. علاوه بر این، در داوری سطح بینش سیاسی بخشی از روشنفکران سیاسی ایران نیز مؤثر است. از این رو، در ادامه به بررسی انتقادی بندهای بیانیه به صورت مجزای پرداختیم. در پایان خواهیم کوشید مبانی و چارچوب نگرش نویسندگان آن را -با توجه به محتوای بیانیه- ترسیم کنیم. به نظر می‌رسد نویسندگان تلاش کرده‌اند متن بیانیه را با غافلگیرکردن خواننده در خصوص اهداف و نیت خود از نگارش آن شروع کنند، به این صورت که ایشان در همان ابتدا به جای پرداختن به مسئله اصلی، یعنی اشغالگری و صهیونیسم، سخن را با تقبیح سیاست‌های جمهوری اسلامی در مبارزه با اسرائیل و پشتیبان اصلی آن، آمریکا، آغاز کرده‌اند. از نظر این گروه، حکومت ایران «منافع ملی ایران راهزینة سیاست کور آمریکا/اسرائیل ستیزی خود کرده است». فارغ از اینکه این تعبیر یادآور برخی شعارهای معترضان در روز قدس سال ۸۸ همچون «نه غزه، نه لبنان، جانم فدای ایران» است، مشخص نیست مراد نویسندگان از بیان مطلب فوق «افراط» حکومت ایران در دفاع از فلسطین است یا تشکیک در نیت حاکمان ایران در مبارزه با اشغالگری صهیونیسم.

نسبت دادن «اسرائیل ستیزی» به سیاست‌های جمهوری اسلامی و تقبیح آن، علاوه بر اینکه متضمن به رسمیت شناختن اسرائیل است، همچنان که در ادامه نیز روشن خواهد شد عمدتاً به جای «صهیونیسم ستیزی» به کار رفته است. در واقع، تا انتهای بیانیه هیچ اشاره‌ای به عنصر مقوم صهیونیستی رژیم اسرائیل نشده است. ایشان سپس با قراردادن خود در موضع مستقل و از جایگاه وجدان انسانی، اخلاقی و دینی و با اتکا به موازین حقوق بشر بیانیه خویش را ارائه کرده‌اند. جالب آنکه نویسندگان در بیان دلیل حمایت از فلسطین به وجدان

روشن اندیشی به نفع طرف تاریک ماجرا

نگاهی به بیانیه «روشن اندیشان دینی ایرانی»
در ماجرای ۷ اکتبر